

Jorgos Seferis
Básně

Přeložili
Růžena Dostálová, Vojtěch Hladký a Jiří Pelán

EDICE SOU
ČASNÉ ČES
KÉ POEZIE

Druzi v Hádu

*Bláhoví! Jedliť skot, jenž náležel Hyperionu
Slunci, a za to ten bůh den návratu domů jim odňal.
Odysseia*

Měli jsme suchary a byli dosud zdraví,
pochopit lze jen stěží
tu bláhovost: sníst na pobřeží
pomalé Héliovy krávy.

Je každá hrad, jež s družinou
bys slavně dobýval
čtyřicet let, a nato by ses stal
hvězdou a hrdinou.

My, kdo na zádech země hladověli,
tak pojedli jsme spolu,
a spadli pak sem dolů,
sytí a otupělí.

Fog

Say it with a ukulele

„Řekni to hlasem ukulele...“
fonograf vzlyká z čísi cely.
Můj Kriste, co jen jí mám říct,
když jsem tak velmi osamělý?

S foukací harmonikou u rtů
je každý chudák pravý král,
svou písní volá anděla
a jeho andělem je žal.

Andělé rozepjali křídla,
když mlhy opřely se o zdi,
dík, Bože, aspoň nepolapí
ubohé duše jako drozdy.

A život je jak chladná ryba.
„Tak žiješ?“ – „Ano, proč by ne?“
Je mnoho, mnoho utonulých
v modravé mořské hlubině.

Stromy jsou bledé korály,
jež neznají už barvu jinou,
vozy jsou lodě uvízlé
v samotách kdesi pod hladinou...

„Řekni to hlasem ukulele...“
Jen slova, jenom citáty?
Kde je tvůj monastýr, ó Lásko,
unaven čekám před vraty.

Promluvil jsi a povstala jsem nahá ve vzpomínce zmizelé,
když jsi přišel známý a cizí, drahý můj,
abys mi poskytl, skláněje se, vysvobození bezmezné,
které jsem hledala u rychlých chrastítek větru..."

Rozbitý západ slunce se zmenšoval a zmizel
a blouznění se podobalo hledání darů nebe.
Sklonily se tvé oči. Osten měsíce
rostl a zalekla ses stínů kopce.

*...V zrcadle naše láska, jak odchází a se zmenšuje,
ve spánku sny, škola zapomenutí,
v hlubinách času, jak se srdce zužuje
a v kolébání cizí náruče mizí...*

4

Dva hadi krásní a vzdálení, chapadla odloučení,
vlečou se a v noci stromů hledají
tajnou lásku v neobjevených hnízdech,
bez spánku hledají, nepijí a nejedí.

S kruhy, s ohyby jejich nenasatný úmysl
točí, množí, kroutí, rozprostírá na tělo kroužky,
vládnou mu mlčenlivé zákony hvězdné klenby
a mísí s ním žár a neutišitelné puzení.

Les stojí jako chvějící se pilíř noci
a ticho je stříbrná číše, kam padají okamžiky,
rozlišené úplné ozvěny, pozorné,
rydlo, které přijímají, otesané čáry...

Náhle se rozednívá, socha. Avšak těla zmizela
v moři, ve větru ve slunci v dešti.
Tak se rodí krásy, které nám dává příroda,
ale kdo ví, zda ve světě zemřela duše.

V představách by mohli kroužit odloučení hadi
(les září ptáky, výhonky, větvemi),
zbývá ještě jeho vlnité hledání, vlastní
otáčení kola, které přináší zármutek.

1

Anděla

čekali jsme ho soustředěně tři roky

sledovali velmi zblízka

borovice pobřeží a hvězdy.

Propleteni s ostřím pluhu či lodním kýlem

snažili jsme se znovu nalézt první sémě

aby začalo opět prastaré drama.

Vrátili jsme se do svých domovů vyčerpaní

s bezvládnými údy, se zničenými ústy

od chuti rzi a soli.

Po probuzení jsme se vydali na cestu na sever, cizinci

nořící se do mlh neposkvrněných per labutí které nás

zraňovaly.

Za zimních nocí jsme bláznili ze silného větru od východu

v létě se ztráceli v agónii dne co nemohl vypustit duši.

Přinesli jsme si zpátky

tyto reliéfy skromného umění.

jménem Orestés

Na dráze, znovu na dráze, na dráze,
kolik kol, kolik krvavých kruhů, kolik černých
řad; lidé kteří mě sledují,
kteří mě sledovali když jsem na voze
zvedl ruku zářivý a rozjásali se.

Pěna koní na mě dopadá, kdy koně odpadnou?
Osa skřípe, osa se rozpaluje, kdy se osa vznítí?
Kdy se přetrhnou opratě, kdy podkovy
přeběhnou po celé planině po zemi
po měkké trávě, ve vlčích mácích kde
jsi na jaře utrhla sedmikrásku.
Byly krásné tvé oči ale nevědělas kam se podívat
nevěděl jsem kam se podívat ani já, bez vlasti
já který zápasím tady daleko, kolik kol?
a cítím že se má kolena podlamují na ose
na kolech na zdivočelém závodišti,
kolena se podlamují snadno když to bozi chtějí,
nikdo nemůže uniknout, k čemu je ti síla, nemůžeš
uniknout moři jež tě ukolébalo a jež jsi hledal
v tuto hodinu nenávisti, uprostřed koňského supění,
s rákosím které zpívalo na podzim lýdskou stupnici,
moře které nemůžeš najít nikde kam běžíš
nikde kam se vracíš před temnými Eumenidami které tíží
bez slitování.

Astyanax

Teď když odjíždíš vezmi s sebou i dítě
co spatřilo světlo dole pod tamtím platanem,
v den kdy zněly trubky a blyštily se zbraně
a zpcení koně se shýbali aby se dotkli
zelené hladiny vody
v kaluži svými nozdrami.

Olivy s vráskami našich rodičů
kameny s věděním našich rodičů
a krev našeho bratra žijící v zemi
byly zdravou radostí bohatou sbírkou
pro duše které znaly svou modlitbu.

Teď když odjíždíš, teď když den odplaty
se rozednívá, teď když nikdo neví
koho zabije a jak skončí,
vezmi s sebou dítě co spatřilo světlo
dole pod listy tamtoho platanu
a nauč je studovat stromy.

Tady končí díla moře, díla lásky.
Ti kdo jednou budou žít tady kde končíme
jestliže snad zčerná v jejich paměti krev a přeteče
ať na nás nezapomenou, duše bez síly mezi asfodely,
ať do temna obrátí hlavy obětí:

My kdo jsme neměli nic je naučíme klidu.

prosinec 1933 – prosinec 1934

GYMNOPIEDIA

*Théra se geologicky skládá z pemzy a kaolinu,
v jejím zálivu se objevovaly a potápěly ostrovy.
Bylo to středisko prastarého náboženství, provo-
zovaly se tam lyrické tance přísného a těžké-
ho rytmu zvané gymnopaidiai.*

Průvodce po Řecku